

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palativm

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gazaeus, Nicolaus

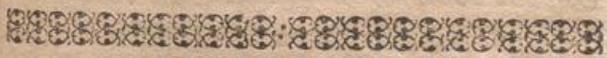
Augustae Trevirorum, 1618

Visitor exhortabitur aegrotum vt tempestive testamentum suum condat
ca.43.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54459)

fitamora id exposcas quod tuæ salutis adeo profuturum est ; vt insuper nequaquam in eius contemptum : labaris, sola vel cogitatione existimans illud tibi non esse necessarium, ne fortè acriter puniaris.

Modum vngendi poteris ex sacerdotali romano videre.

VISITATOR EXHORTABITVR ÆGROTVM VT TEMPESTIVE TESTAMENTUM SUUM CONDAT.

CAPVT LXIII.

Postquam dilecte mi animæ tuæ curam habuimus, superest vt te ad dispositionem exteriorum exhortemur, quod fiet, si testamentum condideris secundum leges & iura, & ex proborum virorum consilio. Ad quod in primis te hortatur Christus (o beatum Patrem) qui licet ab æterno curam nostri susceperit, tamen morti vicinus, amoris summi symbolū in Eucharistici Sacramenti institutione reliquit: immo regni etiam possessionem repromisit Hodie (in-

Ff 2 qui-

RE:
solitam
anglo-
res cor-
oni fac-
um hoc
et, illum
sibi cla-
n crucis
entem
inatio-
i alaci-
s Sancti
norum
duabus
tem ad-
n mani-
& pedes
fia præ-
em gra-
ontem-
m dans
um San-
n quosq;
um ole-
atimque
est. que
nterpo-
ita

Handwritten marginal notes in a Gothic script, partially obscured by the binding.

- Luc. 23. *eris in paradiso.* Sicut & antea per Prophetam Baruch repromiserat antiquis Patribus dicens: *Statuam illis testamentum alterum sempiternum, ut sim illis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum.* Et Apostolis, nobisque omnibus ore proprio repromisit cum dixit: *Dispono vobis regnum, sicut Pater mihi disposuit regnum.* Conspice precor quàm elegans in cruce construxerit testamentum! Patri animam reddit, hominibus autem sanguinem, cuius virtute regna & promissa Dei recipimus iuxta illud: *In sanguine agnoverunt regna, adepti sunt repromissiones:* Ecclesiaz, Sacramenta; Virgini Matri Discipulum; Discipulo Matrem; Nicodemo corpus inhumandum; Apostolis persecutionem; Latroni regnum cœleste; Longino visum; Militibus vestes; omnibus fidelibus crucem & regnum æternum quod postea Stephanus clarè demonstravit, qui cum lapidibus obrueretur, *intendens in cœlos vidit gloriam Dei, & ait Ecce video cœlos apertos &c.* Nonne tibi perfectam tui testamenti normam porrigit? In testamenti editione iuxta omnium iurisperitorum tam Civilium quàm Canonicorum sententiam, debet in primis testator, ius in ea quæ legaturus est possidere,

re, sani esse intellectus, testes suæ voluntatis admittere, & illum Notarijs publicis cõsignandam dare. Testator fuit Christus, qui ius à Patre acceperat: *Omne* (liquidem) *in* Ioan. 5. *dicium Pater dedit filio*, qui sana mente illud condidit vt ex illius Sapiencia, prudentia, & doctrina elucet: tradidit insuper non vni solum Notario, sed 4. Euangelistis cõsignandum; testes admisit, nam vndique conuenerunt Medi, Persæ, Parti, Elamitæ &c. *Act. 2.* vt eius voluntatis fierent certiores. Hæredes autem, omnes illi sunt qui abnegantes sæcularia desideria, spirituali vitæ contemplationibus se dicant.

Doctores omnes iuris, in hoc conueniunt & concordant dum de testamentis agunt, quod necesse sit vt mors sequatur testatoris: *Vbi enim testamentum est* (inquit *Heb. 9.* *Apostolus*) *mors necesse est intercedat testatoris.* voluntas enim humana mutabilis est, quæ irritum quod fecerat reddere posset, ideoq; mors succedat necesse est, post quã voluntas mutari nequit.

Sic testamento Christi mors subsecuta est, & per mortem eius fuit testamentum confirmatum. Tu ergò qui ægritudine cõfectus in lectulo iaces, ad imitationem Christi, quem Creatorem, & Patrem agnoscis,

antequam ex hoc mundo discedas dispone de tuis medijs, & bonis, per testamentum, quod secundum rectæ rationis dictamen iura, & æquitatem condere debes, ne fortassis illis indispositis discesseris, lites oriantur, & iurgia. Patriarchas illos imitare, Abraham, Isaac & Iacob, qui tibi modò hinc recedendi reliquerunt. Insigne illud D. Iohannis elemosynarij testamentum sub silentio præterire non possum, siquidem exemplū & pietatis, & Religionis in se complectitur. Hic cum morti se appropinquare cerneret, Notarios accersit ut testamentum suum & ultimæ voluntatis tenorem recipiant; quod in hunc modum scribi voluit: Iohannes humilis Dei seruus ob Patriarchæ officium & munus quo nunc exoneror, gratias ago Deo meo, quod per me dignatus sit recipere quæ sua erant, & quod ex omnibus quæ à diuina liberalitate excepti, præter denarij tertiam partem nihil omnino mihi residuum est, quàm pauperibus adhuc elargiri volo. Cum Deo volente Alexandrinus Archiepiscopus factus sum, reperti in ærarijs octo millia pōderum auri à quo tempore decies millies plura congesti, sciens autem illa omnia Domini esse, illi uniuersa restitui. Illi modo animam meam re-

In legend.

11111

stiruo; quibus dictis felicissimè defunctus
 est. O insigne viri Misericordis testamen-
 tum! o præclarum charitatiui hominis fi-
 nem! o felicem Confratris Misericordiæ
 exitum! Sanctus Dominicus sub finem vi-
 tæ nihil habens quod dilectis filijs relin-
 queret, ne intestatus moreretur, eis pauper-
 tatem voluntariam, Charitatem, humilita-
 tem & cœteras virtutes legauit. O beatum
 virum qui nihil possidens, præter virtutes,
 eas posteritati distribuit, quarum quisquis
 in hac vita hæres fuerit, cœlum etiam hære-
 ditabit. Congruit igitur vt de rebus tuis di-
 sponas, alioquin, per te, bona tua mobilia,
 & immobilia diripientur ab extraneis, vel
 ex hac irreparabili negligentia, & pigritia,
 orientur lites, nascentur iurgia, inter ami-
 cos & proles, quos nullis melius quam can-
 nibus assimilare possum, qui diu fatis collu-
 dunt, at si carniū pars, aliqua proiecta vel
 oblata fuerit, cuius sit futura protinus vel
 vi, vel citatis latratibus concertant. Ita pla-
 ne filij & filia, nepotes & neptes, parentes
 & amici, qui pacifice fatis dum viueres col-
 ludebant, te statim defuncto, collidentur,
 mordebunt inuicem, nunc ad verba (ni et-
 iam & persepe ad verbera) concurrent,
 nunc planè concertabunt cuius sit futura

Garzo in vit.

Ff 4 hære.

hæreditas quam miser deseris. Quapropter prudenter hoc elude inconueniēs, per præuiam bonorum tuorum dispositionem dum adhuc tempus patitur, ni tantorum dissidiorum & malorum radix & origo esse velis. Hoc exponit compendiosis verbis D.

Ad Heliod.

Hieronymus Dum inquit: *Anarus est brevis Principum, erarium latronum, & rixa, parentum.* Ut igitur huius nominis te reum non facias, cito dispone de tuis, nec te tu pigeat heredibus bona distribuere, quæ tecum auferre non vales. Solum id tibi curæ sit, ut tempestiuè condas testamentum, quod postea relegere valeas, emendare, & si quid immutandum sit immutare. Illud siquidem testamentum tuæ nullatenus nocet vitæ, immo summè prodest, nam te quietum, & in interiori homine pacatum reddit. Quamtam è contra miseriam incurreres si vltimæ vitæ periodum expectares ut de tuis bonis & commoditatibus disponeres.

Simile.

Philosophorum facile Princeps Aristoteles dicere consueuerat. hominem qui sua distribuere differt donec vltimum agat spiritum, Nautæ similem esse, qui obstruere nauis foramina differt, donec naufragium patiatur. Tempestiuè ergo bona tua distribue, nec pauperum obliuiscaris, qui tui heredes

redes, etiam esse debent, si cœlestem adipisci velis hæreditatem.

Quod si his admonitionibus morem nõ gesserit, sed recalcitrarit, tunc Isaiaẽ admonitionem admouebit. Nonne Regem Ezechiam exhortatus est, vt tempore dato disponeret domui suæ? Sæuiebat in eum ira Dei eo quod in superbiam elatum esset cor eius, & misso Isaia ad eum, dixit: *Dispone domui tuæ, quia morieris & non viues.* Illud insuper Ecclesiastici propone: *In die consummationis dierum vitæ tuæ, & in tempore exitus tui, distribue hereditatem tuam.* Vt quid autem consulit distribuendam hæreditatem in die consummationis, cum suadeam illam tempestiue fieri? Ratio est, quia plerique filij accepta hæreditate, ingratos se supra modum erga parentes debiles & infirmos ostenderunt; ideo suadet Salomon in fine vitæ fieri, non tamen impedit quominus tuum ante mortem ordines testamentum, sed ne executioni mandetur, vel bona ante mortem distribuantur. Consulit verò & ego pariter consulo, vt data occasione antequam morbi vehementia te comprimat, illud statuas quod postea factũ esse velis. Nam quomodo ijs vacare poteris, dum sensus tui omnes, in diuinorum iudi-

Isaie 38.

Cap. 33.

Ff 5 ciorum

ciorum acerbiter, pœnarum infernalium consideratione impliciti erunt? cum membra omnia deficient, & vires præ doloris magnitudine exhaurientur? Prouide igitur rebus tuis dum tempore gaudes.

Est & aliud quod aduertas oportet; nempe ut fideles probatæque virtutis viros eligas, quibus voluntatis tuæ ultimæ executionem mandes, quibusque pupillorum & orphanorum curam tradas, alioquin, illa omnia bona, quæ licite, in sudore vultus tui comparasti, breui tempore dispergentur, & hæredes illis priuabuntur, immo ex tua imprudentia purgatorij fortassis pœnis subiaceres. Sunt enim plerique infideles, de quibus dicere possum quod olim de falsis Dei amatoribus dicebat Dauid: *Dilexerunt eum in ore suo & lingua sua mentiti sunt ei, cor autem eorum non erat rectum cum eo, nec fideles habiti sunt in testamento eius.* quique mortuos verbis solummodo diligunt, at eorum commoditates procantur, & si possent diriperent. Si dixeris Ecclesiam his mederi fraudibus, per censuras, leges, excommunicationes ecclesiasticas, id quidem verum fateor, sed quot latrocinia, quot furta non obstantibus ijs Ecclesiæ communicationibus committuntur? *Frequentissimi*

Psal. 77.

funt, qui malint in excōmunicatione permanere quàm defunctorum bona pauperibus restituere.

Nec est quod legum Ciuiliū acerbitem proponas quæ non solam legato priuant, sed & omnibus hæreditatibus exoliandos censent; nam si excommunicatiōnem, & æternam damnationem non verentur, multo minus temporalem iacturam timebunt.

Te insuper monitum volo, vt in tua vltima Voluntatis dispositione, pauperum, Monasteriorum, Ecclesiarum memor sis, non omnia solis distribuens parentibus, si enim à Deo illa suscepisti; quid ni eorum aliquam saltem partem ei restituas?

Denique, nihil omnino ex cholera, vel indignatione vel ex aliqua passione opereris, plus vni quàm alteri filiorum tribuens, nam hoc nullatenus admittit D. Augustinus sic scribens: *Si quis irascitur filio, & moriens exhereditat eum, nõ approbo.* Sed eheu! quanti abusus in testamentis, solo charitatis defectu committuntur, quia amoris flamma perijt, & ex passione illa operantur! verum quidem est quod leges, ob certas & graues causas parentibus licentiam exhereditandi

*Lib. de vid.
& morib. clericor.*

